

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Î N C H E I E R E cu privire la inadmisibilitatea recursurilor

învinuirea lui

Valerian Zabolotnîi, Dmitri Șevcenco ș.a.

(art. 26, 46, 145 alin. (2), art. 290 alin. (2), art. 362 alin. (1);
art. 362¹ alin. (3) Cod penal)

(Dosarul nr. 1ra-685/2022

Nr. PIGD 1-17211333-01-1ra-10052022)

Procedura judecării recursurilor depuse până la 01 septembrie 2023; Art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) CPP (versiunea până la 1 septembrie 2023) – înțelesul acestor temeuri de recurs; dreptul CSJ să trimită cauza la rejudecare; neaudierea în instanța de apel a martorilor audiați la etapa urmăririi penale conform art. 110 CPP în lipsă apărării; schimbarea depozițiilor martorului în instanța de apel; recurs în care se invocă circumstanțe care nu au fost contestate în instanța de apel.

03 octombrie 2024

Au examinat anterior cauza judecătorească:

Instanța de fond :Sergiu Ciobanu, Victor Sandu, Ion Chirtoacă;

Instanța de apel : Oxana Robu, Igor Mănăscuță, Mihail Diaconu, Silvia Gîrbu,
Denis Băbălău, Marcel Jugănari.

Instanța de recurs: Vladimir Timofti, Victor Boico, Nadejda Toma, Anatolie
Țurcan, Elena Cobzac.

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursurile în cauza penală privind învinuirea lui Valerian Zabolotnîi, Dmitri Șevenco, Stepan Chirov, Ivan Cojocari, Igor Melnic și Vasile Dragulea,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Vladislav Gribincea, *Președinte*,

Ghenadie Eremciuc,

Lilia Roic- Botezatu, *judecători*,

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Valerian Zabolotnîi s-a născut în anul 1970 în raionul Cantemir. Dmitrii Șevenco s-a născut în anul 1987 în mun. Chișinău. Ivan Cojocari, Vasile Dragulea și Igor Melnic s-au născut în anul 1985, 1957 și, respectiv, 1979 în raionul Căușeni. Stepan Chirov s-a născut în anul 1964 în raionul Taraclia.

2. Ei au fost învinuiți de pregătirea omorului la comandă a unui politician notoriu la acea vreme din Republica Moldova, săvârșit într-un grup criminal (art. 26, 46, 145 alin. (2) Cod penal). Valerian Zabolotnîi, Dmitrii Șevenco și Stepan Chirov au fost învinuiți și de păstrarea ilegală a armelor și munițiilor săvârșite de mai multe persoane (art. 290 alin. (2) Cod penal). Valerian Zabolotnîi, Ivan Cojocari, Igor Melnic și Vasile Dragulea au mai fost învinuiți de organizarea de către un grup criminal organizat, în scopul obținerii a unui folos financiar, a intrării și șederii ilegale pe teritoriului Moldovei a cetățenilor străini (art. 362¹ alin. (3) Cod penal). Igor Melnic a fost de asemenea acuzat de trecerea frontierei (art. 362 alin. (1) Cod penal).

3. Valerian Zabolotnîi, Dmitri Șevenco, Stepan Chirov, Ivan Cojocari, Igor Melnic, Vasile Dragulea au fost apărați în instanța de apel de avocații Vladimir Curmeli, Eduard Rudenco, Vitalie Russu, Ivan Dimov, Victor Ceban, Ion Modval, Liudmila Cegan și Alexandru Bodnariuc.

4. Cauza penală nr. 2017670093 a fost pornită la 05 aprilie 2017. Inculpații au fost reținuți la 07 aprilie 2017. La 21 septembrie 2017, cauza dată a fost disjunsă din cauza penală nr. 2017670093, unde figurau alte câteva persoane. Cauzei penale disjuncte i-a fost acordat nr. 2017670303 (f.d.1-2, vol.1).

5. La 18 octombrie 2017, cauza a fost transmisă în instanța de judecată. La 13 noiembrie 2017, prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din această cauză s-a disjunct cauza penală nr. 1-944/2017 privind învinuirea lui I.P., cu formarea unui dosar separat examinat conform art. 364¹ Cod de procedură penală. (f.d. 69-72, vol.10). I.P. a fost audiat ulterior în această cauză în calitate de martor.

6. În prima instanță cauza penală a fost examinată în procedură generală. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 02 aprilie 2018, Valerian

Zabolotnîi, Dmitrii Șevcenco și Stepan Chirov au fost găsiți vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 26, 46, 145 alin. (2) Cod penal. Valerian Zabolotnîi și Dmitrii Șevcenco au fost găsiți vinovați și de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 290 alin. (2) Cod penal. Valerian Zabolotnîi, Ivan Cojocari, Vasile Dragulea și Igor Melnic au fost găsiți vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 362¹ alin. (3) Cod penal, iar Igor Melnic și de comiterea infracțiunii prevăzute și de art. 362 alin. (1) Cod penal. Acestora li s-a aplicat pedeapsa cu închisoare de la doi până la douăzeci de ani. Ivan Cojocari, Vasile Dragulea și Igor Melnic au fost achitați de comiterea infracțiunii art. 26, 46, 145 alin. (2) Cod penal, iar Stepan Chirov a fost achitat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 290 alin. (2) Cod penal.

7. La 18 decembrie 2018, Curtea de Apel Chișinău a respins apelurile apărării. Instanța a admis apelul procurorului, a casat parțial sentința și a adoptat o soluție nouă prin care i-a găsit vinovați pe Valerian Zabolotnîi, Dmitri Șevcenco, Stepan Chirov, Ivan Cojocari, Igor Melnic, Vasile Dragulea pe toate capetele de acuzare, cu mărirea pedepselor. La 24 martie 2020, Curtea Supremă de Justiție a casat această hotărâre și a trimis cauza la rejudecare Curții de Apel Chișinău.

8. La 11 noiembrie 2021, Curtea de Apel Chișinău a respins apelul procurorului și a admis apelurile apărării. Instanța a dispus achitarea pe majoritatea capetelor de acuzare. Totuși, Ivan Cojocari și Vasile Dragulea au fost găsiți vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 362¹ alin. (2) Cod penal, însă dispusă eliberarea lor imediată în legătură cu expirarea termenului de detenție. Igor Melnic a fost găsit vinovat în baza art. 362¹ alin. (2) Cod penal și art. 362 alin. (1) Cod penal și aplicată pedeapsa, în baza art. 84 Cod penal, de patru ani, șapte luni și patru zile închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitate în domeniul turismului pe un termen de trei ani.

9. La 07 februarie 2022, Djulieta Devder, procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, a depus recurs în care solicită casarea totală a deciziei instanței de apel și remiterea cauzei la rejudecare. La 27 ianuarie 2022, avocatul Vitale Russu, în interesele condamnatului Igor Melnic, a depus recurs în care solicită casarea sentinței și a deciziei instanței de apel și emiterea unei noi hotărâri de achitare a lui Igor Melnic.

10. Urmărirea penală în această cauză a fost pornită la 05 aprilie 2017 și s-a finalizat în 04 octombrie 2017. Prima instanță a examinat cauza în perioada 21 noiembrie 2017 – 02 aprilie 2018. Instanța de apel a examinat cauza între 23 august 2018 și 18 decembrie 2018 și 22 septembrie 2020 și 11 noiembrie 2021. Curtea Supremă de Justiție a examinat cauza între 08 mai 2019 și 24 martie 2020. Dosarul a ajuns din nou în Curtea Supremă de Justiție la 10 mai 2022.

ÎN FAPT

a. Învinuirea adusă

11. Potrivit acușării, un grup criminal organizat compus din cetățeni ai Republicii Moldova și ai Ucrainei a fost creat cu scopul omorării lui Vladimir Plahotniuc. Cei șase inculpați erau parte a acestui grup. Valerian Zobolotnîi, împreună cu alte persoane în privința cărora cauza penală a fost disjunsă la etapa urmăririi penale (a se vedea para. 4), ar fi creat și condus grupul. Dmitrii Șevcenco avea rolul de a închiria apartament pentru executanții omorului, de a găsi un automobil folosit de aceștia, precum și să procure armament și muniții. Stepan Chirov avea sarcina de a procura armament și muniții și să găsească executanții omorului. Martorul I.P. trebuia de asemenea să găsească executanții omorului și să asigure comunicarea dintre primii trei inculpați și executanții omorului. Ceilalți trei inculpați trebuiau să asigure transportarea și cazarea executanților omorului din Ucraina în Republica Moldova eludând controlul de la frontieră.

12. Valerian Zobolotnîi, Dmitrii Șevcenco, Stepan Chirov, Ivan Cojocari, Igor Melnic și Vasile Dragulea au fost învinuiți în temeiul art. 26, 46, 145 alin. (2) Cod penal, că, în perioada 2016 - aprilie 2017. În primăvara anului 2016, liderul grupului ar fi ordonat organizarea asasinării lui Vladimir Plahotniuc. Potrivit acușării, grupul a achiziționat echipamente și arme, inclusiv aruncătoare de grenade „ППГ 26-Агленъ”, pistoale „CZ-83” și muniție. De asemenea, ei au achiziționat un automobil BMW E36 și stații radio. Membrii grupului au studiat itinerariul lui Vladimir Plahotniuc și au planificat atacul, inclusiv modul de acces la biroul lui Vladimir Plahotniuc din Chișinău. Grupul de asemenea a organizat intrarea ilegală în Republica Moldova a cetățenilor ucraineni, care urmau să îl omoare pe Plahotniuc, și le-a asigurat cazare în Chișinău. Cei șase au fost reținuți înainte de a comite atacul.

13. Valerian Zobolotnîi, Dmitrii Șevcenco și Stepan Chirov au fost învinuiți în baza art. 290 alin. (2) lit. b) Cod penal că, în perioada 2016 - aprilie 2017, au achiziționat și depozitat arme și muniții pentru executarea omorului la comandă. Armele și munițiile au fost găsite într-un subsol al unui bloc locativ din Chișinău de la care Dmitrii Șevcenco avea cheile. Rapoartele de expertiză criminalistică au confirmat că echipamentele și armele confiscate erau letale și destinate distrugerii țintelor mecanizate și a persoanelor.

14. Valerian Zobolotnîi, Ivan Cojocari, Igor Melnic și Vasile Dragulea au mai fost învinuiți în temeiul art. 362¹ alin. (3) lit. a) Cod penal că, în perioada 2016 - aprilie 2017, în cadrul grupului criminal, au organizat și facilitat de câteva ori intrarea și șederea ilegală pe teritoriul Republicii Moldova a cetățenilor ucraineni care urmau să execute omorul. Acești cetățeni ucraineni erau întâmpinați în Ucraina, și apoi erau transportați în Chișinău, unde erau cazați.

15. Igor Melnic a mai fost învinuit, în baza art. 362 alin. (1) Cod penal, că, în perioada 2016 - aprilie 2017, a trecut frontiera de stat a Republicii Moldova, împreună cu cetățenii ucraineni eludând controlului de la frontieră.

16. Acuzarea s-a bazat pe declarațiile martorului I.P., pe declarațiile făcute la etapa urmăririi penale de către trei cetățeni ucraineni care trebuiau să execute omorul (date la etapa urmăririi penale în conformitate cu art. 110 Cod de procedură penală), pe rezultatele perchezițiilor în urma cărora au fost ridicate armele și munițiile, pe descifrările convorbirilor telefonice și pe rezultatele măsurilor speciale de investigații. În instanța de judecată, procurorul a renunțat la unul din cei martori ucraineni. În prima instanță a fost audiat unul din cei doi martori ucraineni rămași.

b. Sentința

17. Prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din 02 aprilie 2018

Numele și prenumele	Infracțiunea	Pedeapsa
Valerian Zabolotnii Pedeapsa finală conform art. 84 alin. (1) Cod penal – 20 ani închisoare în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de exercitare a activității în domeniul turismului pe o perioadă de cinci ani.	art. 26, 46, 145 alin. (2) lit. a), p) Cod penal	nouă ani de închisoare
	art. 290 alin. (2) lit. b) Cod penal	șase ani de închisoare
	art. 362 ¹ alin. (3) lit. a) Cod penal	șase ani de închisoare
Dmitrii Șevenco Pedeapsa finală conform art. 84 alin. (1) Cod penal - 11 ani de închisoare în penitenciar de tip închis.	art. 26, 46, 145 alin. (2) lit. a), p) Cod penal	opt ani de închisoare
	art. 290 alin. (2), lit. b) Cod penal	cinci ani de închisoare
Stepan Chirov	art. 26, 46, 145 alin. (2), lit. a), p) Cod penal	opt ani de închisoare, în penitenciar de tip închis
	art. 290 alin. (2), lit. b) Cod penal	achitat din motiv că fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii
Ivan Cojocari	art. 26, 46, 145 alin. (2), lit. a), p) Cod penal	achitat din motiv că fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii
	art. 362 ¹ alin. (2), lit. b), c) Cod penal	cinci ani de închisoare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de exercitare a activității în domeniul turismului pe o perioadă de trei ani
Vasile Dragulea	art. 26, 46, 145 alin. (2), lit. a), p) Cod penal	achitat din motiv că fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii
	art. 362 ¹ alin. (2), lit. b), c) Cod penal	trei ani de închisoare, în penitenciar de tip semiînchis,

		cu privarea de dreptul de exercitare a activității în domeniul turismului pe o perioadă de trei ani.
Igor Melnic Pedeapsa finală conform art. 84 alin. (1) Cod penal - șase ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de exercitare a activității în domeniul turismului pe o perioadă de trei ani.	art. 26, 46, 145 alin. (2), lit. a), p) Cod penal	achitat din motiv că fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii
	art. 362 ¹ alin. (2), lit. b), c) Cod penal	cinci ani de închisoare, cu privarea de dreptul de exercitare a activității în domeniul turismului pe o perioadă de trei ani
	art. 362 alin. (1) Cod penal	doi ani de închisoare
A fost dispusă încasarea în mod solidar din contul condamnaților a cheltuielilor judiciare în mărime de 36.990 de lei.		
Cererea privind încasarea suplimentară de 6.971,34 de lei cu titlu de cheltuieli judiciare a fost respinsă ca neîntemeiată.		

18. Prima instanță a constatat vinovăția inculpaților în baza declarațiilor martorului I.P. (în privința căruia cauza a fost disjunsă – a se vedea para. 5), care a descris amănunțit implicarea lui Valerian Zabolotnîi în organizarea omorului, inclusiv planificarea și coordonarea activităților grupului. El a indicat că Dmitrii Șevcenco a fost activ în găsirea unui apartament pentru executanții omorului și în procurarea unui automobil, iar Stepan Chirov a făcut legătura între el și Valerian Zabolotnîi, contribuind la organizarea grupului criminal. Instanța a pus la baza condamnării și declarațiile martorilor P.K. și I.P. (care trebuiau să comită omorul la comandă), rezultatele măsurilor speciale de investigație și perchezițiile în cadrul cărora s-au descoperit arme și muniții. De asemenea, au fost invocate convorbirile telefonice și activități de investigare sub acoperire.

19. Instanța a decis să recalifice acuzațiile aduse lui Ivan Cojocari, Vasile Dragulea și Igor Melnic de la art. 362¹ alin. (3) lit. a) la art. 362¹ alin. (2) lit. b) și c) Cod penal. Instanța a constatat că nu au fost prezentate dovezi care să confirme că cei trei cunoșteau că cetățenii ucraineni trebuiau să comită un omor. Totuși, martorul P.K. a declarat că a fost ajutat de Melnic să treacă frontiera dintre Republica Moldova și Ucraina eludând controlul la frontieră. De asemenea, martorul I.P. a declarat că a fost ajutat de cei trei să treacă ilegal frontiera de stat a Republicii Moldova pentru o remunerare.

20. Instanța a mai constatat că nu au fost prezentate dovezi suficiente pentru a demonstra că inculpații Ivan Cojocari, Vasile Dragulea și Igor Melnic au fost implicați în pregătirea omorului. De asemenea, nu a fost dovedită procurarea și păstrare ilegală a armamentului de către Stepan Chirov. Cu privire la aceste capete de acuzare instanța a pronunțat o sentință de achitare.

c. Apelurile depuse

21. Procurorii PCCOCS Denis Rotaru și Tatiana Vidrașco au depus apel prin care au solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare pe toate capetele de acuzare și mărirea duratei pedepsei cu închisoare pentru persoanele condamnate de prima instanță. Potrivit apelului procurorilor, acuzarea a prezentat probe suficiente care confirmă că inculpații Ivan Cojocari, Vasile Dragulea și Igor Melnic au fost implicați în grupul criminal organizat, având roluri specifice în pregătirea unui omor, inclusiv asigurarea trecerii ilegale a executorilor din Ucraina în Republica Moldova. Procurorii au invocat în susținerea poziției sale declarațiile martorilor P.K., I.M. și I.P., precum și rezultatele activităților de urmărire și interceptare. Infrațiunea a fost coordonată de o persoană investigată într-o altă cauză penală (a se vedea para. 4), I.M. și P.K. (audiați în calitate de martori) urmau a fi executori, iar lui Valerian Zabolotnîi, Dmitrii Șevcenco, Stepan Chirov, Ivan Cojocari, Vasile Dragulea și Igor Melnic le-a revenit un rol esențial. Acuzarea a considerat neîntemeiată achitarea lui Stepan Chirov, argumentând că faptele sale întrunesc elementele infrațiunii prevăzute de art. 290 alin. (2) lit. b) Cod penal, privind procurarea și păstrarea ilegală a armelor și munițiilor. Printre obiectele ridicate în cadrul perchezițiilor au fost grenade antitanc și pistoale cu numere de serie șterse.

22. Avocatul Vladimir Curmeli, în interesul lui Valerian Zabolotnîi, a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei hotărâri de achitare a lui Valerian Zabolotnîi, pe motiv că faptele nu întrunesc elementele constitutive ale infrațiunii. Potrivit apelului, disjungerea cauzei inculpatului I.P. (a se vedea para. 5) a fost nejustificată, iar ultimul a făcut declarații contradictorii. Vladimir Plahotniuc a fost audiat ca martor, însă a refuzat să fie recunoscut ca parte vătămată și a declarat că nu a suferit prejudicii. Potrivit apelului, acuzațiile sunt bazate pe o înscenare și Valerian Zabolotnîi nu a comis faptele incriminate, iar dovezile aduse nu susțin implicarea sa în păstrarea armelor și munițiilor. Apelul mai menționează că motivarea sentinței este eronată și nejustificată, cu încălcarea drepturilor inculpatului și aplicarea greșită a normelor legale. Inculpatul Valerian Zabolotnîi de asemenea a depus apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare.

23. Avocatul Victor Ceban, în interesul lui Dmitrii Șevcenco, a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei hotărâri de achitare a clientului său. Avocatul a contestat credibilitatea depozițiilor martorului sub acoperire, P.K., argumentând că acestea sunt false și inadmisibile, deoarece martorul a omis informații esențiale și a acționat în mod necorespunzător, fără a fi corect recunoscut ca agent sub acoperire. De asemenea, apărarea contestă acuzația de păstrare a armelor, argumentând că nu s-a demonstrat că Dmitrii Șevcenco știa despre prezența armelor printre bunurile pe care le păstra în subsol. Instanța de fond a respins nejustificat demersurile apărării, inclusiv solicitările de verificare a statutului juridic al lui P.K. și de examinare a legalității probelor, ceea ce afectează grav legalitatea sentinței.

24. Avocatul Victor Potlog, în interesele lui Stepan Chirov, a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Stepan Chirov să fie achitat pe toate capetele de acuzare. Avocatul a susținut că sentința este contrară probelor din dosar, care confirmă că Stepan Chirov nu a avut niciun rol în pregătirea infracțiunii, așa cum a confirmat și martorul I.P.. Interceptarea convorbirilor și urmărirea vizuală de asemenea nu au stabilit vreo legătură între Stepan Chirov și activitățile infracționale.

25. Avocatul Ion Modval, în interesul lui Ivan Cojocari, a solicitat ca clientului său să-i fie aplicată o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 850 u.c., cu privarea de dreptul de a exercita activități în domeniul turismului pe un termen de un an. Avocatul a criticat instanța pentru că nu a considerat circumstanțele atenuante și lipsa celor agravante, susținând că instanța ar fi trebuit să aplice o pedeapsă mai blândă în locul pedepsei maxime. De asemenea, el a contestat decizia instanței de a dispune încasarea solidară a cheltuielilor judiciare de la inculpați, argumentând că aceste cheltuieli, inclusiv expertizele și traducerile, ar trebui suportate de stat. Condamnatul Ivan Cojocari de asemenea a depus apel în care a solicitat casarea sentinței cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă. El a invocat că are la întreținere doi copii minori și anterior nu a fost judecat, a recunoscut vina și se căiește sincer de cele comise.

26. Avocații Veaceslav Țurcan și Georgeta Anușca, în interesul inculpatului Vasile Dragulea, au solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei hotărâri de achitare a lui Vasile Dragulea, deoarece fapta nu întrunește elementele infracțiunii. Vasile Dragulea a prestat servicii de taxi în mod legal și nu a avut cunoștință despre activitățile ilegale ale persoanelor pe care le transporta. Apărătorii susțin că Vasile Dragulea a fost condamnat privind organizarea migrației ilegale fără dovezi suficiente. Instanța a admis probe necorespunzătoare și a ignorat cererile de inadmisibilitate a unor probe esențiale. Datele obținute în cadrul cauzei penale nr. 2016670092 au fost utilizate necorespunzător în cauza nr. 2017670093, încălcând termenul legal de trei luni pentru transferul acestora în conformitate cu art. 132⁵ alin. (9) Cod de procedură penală. Avocații contestă și valabilitatea probelor obținute prin măsuri speciale de investigație, invocând inclusiv lipsa autorizării prealabile a judecătorului în conformitate cu art.132² Cod de procedură penală. Apărarea solicită astfel excluderea probelor obținute nelegal, considerând că Vasile Dragulea nu a fost implicat în activități ilegale. Apărarea mai contestă diverse aspecte ale procesului și deciziilor luate de instanța de fond. Printre acestea sunt admiterea probelor fără respectarea cerințelor legale, în special legate de comisia rogatorie, și validitatea declarațiilor martorilor care au fost făcute fără depunerea jurământului.

27. Avocatul Vitalie Russu, în interesele lui Igor Melnic, a solicitat admiterea apelului și casarea sentinței în privința lui Igor Melnic. Avocatul argumentează că Igor Melnic nu a avut nicio legătură cu omorul la comandă, iar declarațiile martorului I.P. au fost contradictorii. De asemenea, ceilalți inculpați susțin că Igor

Melnic e nevinovat. Igor Melnic, într-un apel separat, a susținut că nu a avut nicio legătură cu persoanele implicate în pregătirea omorului lui Plahotniuc Vladimir. El a recunoscut totuși vina în organizarea migrației ilegale și trecerii ilegale ale frontierei de stat, solicitând o pedeapsă neprivativă de libertate.

d. Prima decizie a instanței de apel și remiterea la rejudecare

28. La 18 decembrie 2018, Curtea de Apel Chișinău a respins apelurile apărării și a admis integral apelul procurorilor. Decizia a fost atacată cu recurs de avocatul Vitalie Russu, avocatul Ivan Dimov, avocatul Ion Popescu, de Igor Melnic, de Valerian Zabolotnîi, de avocatul Ion Modval, de Ivan Cojocari, de avocatul Victor Ceban, de avocatul Ion Căpățînă, de avocatul Veaceslav Țurcan și de avocatul Dumitru Pavel în interesele lui Valerian Zabolotnîi.

29. La 24 martie 2020, Curtea Supremă de Justiție a respins recursul declarat de avocatul Dumitru Pavel în interesele lui Valerian Zabolotnîi, ca fiind depus peste termen. În același timp, instanța a admis celelalte recursuri, a casat integral decizia Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2018 și a dispus rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată. Colegiul penal a constatat că instanța de apel a omis să analizeze în mod corespunzător observațiile și argumentele părții apărării, limitându-se la redarea argumentelor apelurilor procurorilor. Instanța de apel nu a audiat martorii I.M. și P.K., ce contravine jurisprudenței CtEDO (pp. 84-85 ale deciziei) și nici nu a făcut o analiză a probelor, limitându-se doar la enumerarea mijloacelor de probă. De asemenea, din declarațiile acuzării rezultă că ultimii trei inculpați nu cunoșteau despre scopul vizitei cetățenilor ucraineni în Republica Moldova.

e. A doua decizie a instanței de apel

30. La 11 noiembrie 2021, Curtea de Apel Chișinău a respins apelul procurorului și a admis apelurile apărării. Decizia motivată a fost emisă pe 14 ianuarie 2022. Instanța a casat parțial sentința în ceea ce privește latura penală și a pronunțat în această parte o nouă hotărâre potrivit căreia:

Numele și prenumele	Infracțiunea	Pedeapsa
Valerian Zabolotnii	art. 26, 46, 145 alin. (2) lit. a), p) Cod penal	achitat pe motiv ca nu s-a constatat existența faptei
	art. 290 alin. (2) lit. b) Cod penal	achitat pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat
	art. 362/1 alin. (3) lit. a)	achitat pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat
Dmitrii Sevcenco	art.26, 46, 145 alin. (2) lit. a), p) Cod penal	achitat pe motiv că nu s-a constatat existența faptei
	art. 290 alin. (2), lit. b) Cod penal	achitat pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat

Stepan Chirov	art. 26, 46, 145 alin. (2), lit. lit. a), p) Cod penal	achitat pe motiv că nu s-a constatat existența faptei
	art. 290 alin. (2), lit. b) Cod penal	achitat pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat
Ivan Cojocari	art. 26, 46, 145 alin. (2), lit. lit. a), p) Cod penal	achitat pe motiv că nu s-a constatat existența faptei
	art. 362/1 alin. (2), lit. lit. b), c) Cod penal	A fost menținută sentința. În conformitate cu art. 385 alin. (5) Cod penal, pedeapsa cu închisoarea pe un termen de cinci ani a fost redusă cu 150 de zile, cu dispunerea eliberării imediate din sala de judecată.
Vasile Dragulea	art. 26, 46, 145 alin. (2), lit. lit. a), p) Cod penal	achitat pe motiv că nu s-a constatat existența faptei.
	art. 362/1 alin. (2), lit. lit. b), c) Cod penal	A fost menținută sentința. Pedeapsa s-a considerat execută din contul aflării în arest preventiv.
Igor Melnic Pedeapsa finală conform art. 84 Cod penal - patru ani, șapte luni și patru zile închisoare, penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita activitate în domeniul turismului pe un termen de trei ani.	art. 26, 46, 145 alin. (2), lit. lit. a), p) Cod penal	achitat pe motiv că nu s-a constatat existența faptei
	362/1 alin. (2), lit. lit. b), c) Cod penal	patru ani de închisoare
	art. 362 alin. (1) Cod penal	un an de închisoare
A fost respinsă solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare, ca fiind neîntemeiată, însă în partea cheltuielilor încasate de prima instanță sentința a fost menținută.		

31. Curtea de apel a notat că inculpații Zabolotnîi Valerian, Chirov Stepan, Dragulea Vasile, Melnic Igor, Cojocari Ivan și Șevcenco Dmitrii au negat acuzațiile de pregătire a unui omor și constituirea unui grup criminal organizat. Instanța de apel a stabilit lipsa dovezilor privind existența unui grup criminal organizat și a actelor concrete de pregătire a omorului. Nu au fost prezentate dovezi clare despre planificarea omorului sau despre structura organizatorică a grupului criminal. Condamnarea inculpaților pentru pregătirea omorului s-a bazat pe declarațiile martorilor I.P., I.M. și P.K., care au fost audiați în cadrul urmăririi penale. Martorii I.M. și P.K. au fost audiați de către judecătorul de instrucție în absența inculpaților și avocaților acestora, fiind prezenți doar procurorul. În instanța de apel declarațiile martorilor I.M. și P.K. nu au putut fi verificate deoarece nu a fost asigurată prezența lor. Astfel, inculpații au fost lipsiți de dreptul de a adresa întrebări martorilor. Drept consecință, declarațiile lor nu au fost luate în calcul. Deși la urmărirea penală și în instanța de fond I.P. a recunoscut vinovăția

în pregătirea omorului și a indicat că a acționat la indicațiile lui Valerian Zabolotnîi, aceste declarații nu sunt susținute în instanța de apel. I.P. a fost audiat de trei ori în calitate de martor în instanța de apel și a afirmat de fiecare dată că a fost supus torturii și influențat timp de trei zile să facă declarații false. Deși procurorul a prezentat în instanță ordonanța de neîncepere a urmăririi penale din 29 octombrie 2021, pe motivul lipsei dovezilor privind maltratarea lui I.P., comportamentul martorului I.P. în instanța de apel a sugerat că declarațiile sale sunt veridice. Dovezile aduse de acuzator, inclusiv măsurile speciale de investigație și înregistrările telefonice, nu dovedesc implicarea inculpaților în organizarea omorului. Prin urmare, instanța de apel nu a putut stabili vinovăția inculpaților în comiterea tentativei de omor.

32. Instanța de apel a observat că procurorul a încadrat acțiunile inculpaților Valerian Zabolotnîi, Stepan Chirov și Dmitrii Șevenco conform art. 290 alin. (2) lit. b) Cod penal, care se referă la procurarea și păstrarea ilegală a armelor și munițiilor săvârșită de mai multe persoane. Totuși, prevederile articolului menționat nu se refereau la infracțiuni comise de un grup criminal organizat, ci la păstrarea armelor de către două sau mai multe persoane fără autorizație. Deși în subsolul unui bloc din Chișinău au fost găsite arme și muniții, nu s-a dovedit legătura directă între acestea și inculpați. La momentul reținerii inculpaților, cheile de la subsolul în care au fost găsite armele și munițiile le aveau martori acuzării, care ar fi trebuit să comită omorul. Inculpații Valerian Zabolotnîi, Stepan Chirov și Dmitrii Șevenco au declarat că nu aveau cunoștință despre armele depistate și nu a fost demonstrată intenția sau implicarea lor în păstrarea acestora. Prin urmare, instanța a considerat că acuzația dată nu era susținută de suficiente probe.

33. Curtea de apel a criticat concluziile instanței de fond, care a stabilit vinovăția lui Valerian Zabolotnîi conform art. 362¹ alin. (3), lit. a) Codul penal. Prima instanță și-a bazat condamnarea pe declarațiile martorului I.P., care ulterior a afirmat că a făcut declarații sub influență. Declarațiile martorului P.K., care nu l-a cunoscut pe Valerian Zabolotnîi și nu existau alte probe care ar fi demonstrat că Valerian Zabolotnîi a fost implicat în organizarea migrației ilegale. La fel, nu s-a demonstrat nici latura subiectivă a infracțiunii incriminate, deoarece organul de urmărire penală nu a probat ce foloase financiare ar fi beneficiat Valerian Zabolotnîi în urma comiterii pretinsei infracțiuni prevăzute de art. 362¹ Cod penal. În ceea ce privește agravanta prevăzută de lit. a), alin. (3) art. 362¹ Cod penal, „săvârșite de un grup criminal organizat”, instanța de apel a constatat că aceasta nu a fost confirmată, întrucât inculpatul Valerian Zabolotnîi nu a comis fapta imputată și cetățenii Ucrainei nu au făcut declarații în acest sens.

34. Colegiul penal a fost de acord cu soluția instanței de fond de recalificare a infracțiunilor inculpaților Ivan Cojocari, Vasile Dragulea și Igor Melnic, din art. 362¹ alin. (3), lit. a) Cod penal în art. 362¹ alin. (2), lit. b) și c) Cod penal. Declarațiile inculpaților și ale martorilor au confirmat implicarea lor în transportul ilegal al cetățenilor ucraineni, iar încercările apărării de a dovedi că Vasile

Dragulea a fost angajat doar pentru servicii de taxi au fost respinse. Apelul lui Igor Melnic privind achitarea pentru infracțiunea prevăzută de art. 362¹ alin. (2) lit. b) și c) Cod penal a fost respins, confirmându-se vinovăția sa și pentru infracțiunea prevăzută de art. 362 alin. (1) Cod penal. Instanța de apel a respins cererile de reducere a pedepsei pentru Ivan Cojocari, dar i-a redus termenul de detenție și a acordat compensații pentru detenția în condiții inumane în mărime de 10.400 lei. Colegiul penal a respins cererea lui Igor Melnic privind stabilirea unei pedepse neprivative de libertate, considerând că o astfel de pedeapsă nu ar fi proporțională cu gravitatea infracțiunilor comise.

f. Recursurile examinate

35. La 07 februarie 2022, procurorul Djulieta Devder a depus recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală (versiunea în vigoare până la 01 septembrie 2023). Recurentul solicită casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei la rejudecare. La 27 ianuarie 2022, avocatul Vitalie Russu, în interesele lui Igor Melnic, a depus recurs fără a invoca vreun temei din art. 427 Cod de procedură penală. El a solicitat casarea deciziei cu emiterea unei noi hotărâri de achitare.

36. La 26 mai 2022, Curtea Supremă de Justiție a solicitat părților depunerea referinței la recursuri. Instanța nu a primit vreo referință.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

37. Articolul 3 Cod de procedură penală prevede următoarele:

„Articolul 3. Acțiunea legii procesuale penale în timp

(1) În desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

(2) Legea procesuală penală poate avea efect ultraactiv, adică dispozițiile ei, în perioada de tranziție la o nouă lege procesuală penală, pot rămâne aplicabile acțiunilor procesuale reglementate de legea nouă. Caracterul ultraactiv se stipulează în legea nouă.”

38. În perioada relevantă, articolul 110 Cod de procedură penală prevedea următoarele:

„(1) Dacă există motive temeinice de a considera că viața, integritatea corporală sau libertatea martorului ori a unei rude apropiate a lui sînt în pericol în legătură cu declarațiile pe care acesta le face într-o cauză penală privind o infracțiune gravă, deosebit de gravă sau excepțional de gravă și dacă există mijloacele tehnice respective, judecătorul de instrucție sau, după caz, instanța poate admite ca martorul respectiv să fie audiat fără a fi prezent fizic la locul unde se află organul de urmărire penală sau în sala în care se desfășoară ședința de judecată, prin intermediul mijloacelor tehnice prevăzute în prezentul articol.

...

(5) Martorul poate fi audiat prin intermediul unei teleconferințe cu circuit închis, cu imaginea și vocea distorsionate astfel încât să nu poată fi recunoscut.

(6) Învinuitului, inculpatului și apărătorului acestuia, părții vătămate i se asigură posibilitatea de a adresa întrebări martorului audiat în condițiile alin. (5).”

39. În perioada relevantă, articolul 132⁵ alin. (9) Cod de procedură penală prevedea următoarele:

„(9) Judecătorul de instrucție poate dispune, prin încheiere motivată, folosirea datelor obținute în urma efectuării măsurilor speciale de investigații dintr-o cauză penală în alta doar dacă infracțiunea săvârșită este de același gen sau în privința infracțiunilor de terorism, crimă organizată sau infracțiunilor ce atentează la securitatea statului, dar nu mai târziu de 3 luni din momentul obținerii informației.”

40. Conform articolul 371 Cod de procedură penală:

„(1) Citirea în ședința de judecată a declarațiilor martorului depuse în cursul urmăririi penale, precum și reproducerea înregistrărilor audio și video ale acestora, pot avea loc, la cererea părților, în cazurile:

...

2) când martorul lipsește în ședință și absența lui este justificată fie prin imposibilitatea absolută de a se prezenta în instanță, fie prin motive de imposibilitate de a asigura securitatea lui, cu condiția că audierea martorului a fost efectuată cu confruntarea dintre acest martor și bănuít, învinuit sau martorul a fost audiat în conformitate cu art.109 și 110.”

41. Modul de examinare a recursurilor împotriva deciziilor instanțelor de apel a fost modificat prin Legea nr. 246/2023, în vigoare din 01 septembrie 2023. Conform art. XI alin. (3) al acestei legi:

„(3) Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.”

42. Cererile de recurs au fost depusă până la 01 septembrie 2023. La acea dată, partea relevantă a art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală era următoarea:

„(1) Hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeiuri:

...

6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar.....”

...

12) faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită;”

43. Articolul 434 Cod de procedură penală prevede următoarele:

„Articolul 434. Limitele judecării recursului

Judecând recursul, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii atacate prin prisma temeiurilor prevăzute la art. 427.”

MOTIVELE RECURSULUI

44. Avocatul Vitalie Russu, în interesele lui Igor Melnic, a depus recurs, fără a invoca vreun temei prevăzut la art. 427 Cod de procedură penală. El a solicitat casarea deciziei cu emiterea unei hotărâri de achitare, deoarece instanțele nu au evaluat complet și obiectiv toate probele, au aplicat greșit normele legale și internaționale și l-au condamnat pe Melnic Igor fără dovezi concludente.

45. Procurorul Djulieta Devder a depus recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală (versiunea în vigoare până la 01 septembrie 2023). El solicită casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei la rejudecare. Procurorul susține că instanța de apel nu a combătut toate argumentele procurorului. Instanța de apel a greșit în aprecierea probelor, inclusiv în evaluarea declarațiilor martorilor și a acțiunilor de urmărire penală, fapt ce a dus la achitarea inculpaților și lipsa motivelor clare pentru reîncadrarea juridică a acțiunilor inculpaților. Instanța de apel a pus la îndoială credibilitatea martorului I.P. făcute în prima instanță, în ciuda faptului că declarațiile sale au fost constante pe parcursul mai multor etape ale procesului. Schimbarea declarațiilor acestuia în instanța de apel nu a fost susținută de dovezi concrete de influență necorespunzătoare din partea organelor de urmărire penală. Procurorul a verificat aceste afirmații, dar nu a constatat nereguli, ceea ce constituie un lucru judecat. Instanța de apel a comis o eroare semnificativă prin neanalizarea corespunzătoare a declarațiilor martorilor I.M. și P.K., deși acestea constituie dovezi acuzatoare importante. Instanța de apel a ignorat că martorii dați au fost audiați conform art. 110 Cod de procedură penală, au confirmat conexiunile lor cu inculpații și implicarea acestora în comiterea infracțiunii, fără a fi influențați. Instanța de apel, în baza deciziei CSJ din 24 martie 2020, a fost obligată să audieze acești martori în ședință, dar nu a făcut acest lucru din cauza dificultăților procesuale și a riscurilor pentru siguranța martorilor, ceea ce a fost confirmat de PCCOCS. Declarațiile specialistului Eugeniu Zaharco și documentele rezultate din activitățile speciale de investigație confirmă implicarea directă a inculpaților în organizarea și pregătirea omorului. Martorul I.P. având un rol esențial în logistică și intermediere, oferind arme și resurse necesare. Martorii I.M. și P.K. au confirmat că I.P. i-a întâlnit și le-a facilitat toate aspectele logistice necesare pentru comiterea infracțiunii. Declarațiile martorului V.C. confirmă legătura lui Dmitrii Șevcenco cu activitățile infracționale, fiind dovada că acesta a utilizat identități false și a gestionat chiria apartamentului în care au fost cazați cetățenii ucraineni. Aceste

aspecte confirmă erorile comise de instanța de apel. Soluția instanței de apel, care a stabilit că inculpatul Valerian Zabolotnîi nu poate fi condamnat pentru infracțiunea prevăzută de art. 362¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, este de asemenea eronată. Instanța a greșit și în evaluarea acțiunilor celorlalți inculpați - Ivan Cojocari, Igor Melnic și Vasile Dragulea. Aceștia au fost implicați în activitatea de migrație ilegală organizată. Dovezile prezentate, inclusiv declarațiile martorilor și a inculpaților, confirmă implicarea acestora în organizarea transportului ilegal de cetățeni ucraineni în Republica Moldova. Instanța nu a evaluat corespunzător declarațiile martorilor I.P., I.M. și P.K., care au detaliat implicarea lui Dmitrii Șevcenco, Valerian Zabolotnîi și Stepan Chirov în furnizarea de arme și muniții. Aceste declarații, împreună cu rapoartele de expertiză criminalistică și procesul-verbal de percheziție, indică la implicarea lor în infracțiunea prevăzută de art. 290 alin. (2), lit. b) Cod penal. Declarațiile inculpatului Dmitrii Șevcenco sunt contradictorii. În prima instanță, el a menționat că a observat armament în subsolul blocului, dar în apel a negat acest fapt. Instanța de apel nu a verificat această contradicție.

MOTIVAREA INSTANȚEI

46. Recursurile au fost declarate în mai puțin de 30 de zile de la pronunțarea deciziei motivate a instanței de apel, adică au fost depuse în termen.

47. Conform sensului art. 3 alin. (1) Cod de procedură penală, judecătorul emite actul de dispoziție conform legii procesuale penale în vigoare la ziua emiterii lui. Alin. (2) al aceluiași articol permite caracterul ultraactiv al legii procesual-penale, însă doar cu condiția că caracterul ultraactiv este prevăzut de legea nouă. Legea nr. 246/2023, în vigoare din 01 septembrie 2023 (a se vedea para. 14), a schimbat fundamental temeiurile și procedura de judecare a recursurilor împotriva deciziilor instanței de apel. Această lege conține o normă de acordare a caracterului ultraactiv al prevederilor abrogate prin Legea 246/2023, însă norma în cauză se referă doar la temeiurile de recurs. Prin urmare, toate celelalte schimbări aduse procedurii de examinare a recursurilor prin Legea nr. 246/2023, inclusiv cele privind admisibilitatea recursului, limitele judecării recursului și decizia instanței de recurs, se vor aplica și recursurilor care au fost declarate până la 01 septembrie 2023.

48. Art. 434 Cod de procedură penală prevede că instanța de recurs verifică „legalitatea hotărârii atacate” doar „în limitele invocate în recurs”. Această prevedere nu permite instanței de recurs să admită recursul din alte considerente decât cele invocate în recurs. De asemenea, ea nu permite instanței de recurs să verifice oportunitatea unei soluții judecătorești date de instanța de fond sau apel atât timp cât aceasta este legală.

a. Recursul avocatului

49. Avocatul Vitalie Russu, în interesele lui Igor Melnic, solicită achitarea, însă

nu indică nici un temei de casare din 427 Cod de procedură penală. El doar menționează dezacordul cu soluția de condamnare a clientului sau în baza art. 362¹ alin. (2) lit. b) și c) și 362 alin. 1) Cod penal. Completul reiterează că în, apelul declarat, Igor Melnic nu a negat vina acestuia în organizarea migrației ilegale și trecerea ilegală a frontierei de stat. El doar solicita o pedeapsa mai blândă (vezi para. 27). De asemenea, în instanța de apel (vol. 27, pag. 104) și în prima instanță (vol. 12, pag. 152-154), Igor Melnic a recunoscut trecerea ilegală a frontierei și aducerea în Republica Moldova a cetățenilor ucraineni eludând controlul de la frontieră în schimbul unei sume de bani. Curtea de apel a menținut hotărârea primei instanțe în partea constatării vinovăției lui Igor Melnic. Prin urmare, conform art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, avocatul nu poate insista în recurs asupra achitării iar recursul urmează a fi declarat inadmisibil în temeiul art. 427 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală.

b. Recursul procurorului

50. Procurorul solicită trimiterea cauzei la rejudecare. Cauza a fost deja trimisă anterior la rejudecare de către Curtea Supremă de Justiție. Conform art. 434 alin. 2 Cod de procedură penală, rejudecarea poate fi dispusă o singură dată. Art. 434 alin. 2 Cod de procedură penală a fost dat într-o nouă redacție prin Legea nr. 246/2023, iar modificările au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023. Legea 246/2023 nu face distincție între rejudecările dispuse până la 01 septembrie 2023 și cele depuse după această dată. Scopul limitării numărului trimiterilor la rejudecare este de a reduce durata examinării cauzelor. Având în vedere scopul acestei norme, ar fi contrar spiritului acestei modificări dacă trimiterile la rejudecare dispuse până la 01 septembrie 2023 nu ar fi fost luate în calcul. Prin urmare, după trimiterea o dată la rejudecare, indiferent de data dispunerii rejudecării, Curtea Supremă de Justiție nu mai poate să trimită cauza la rejudecare. Aceasta nu afectează cu nimic dreptul la apărare sau drepturile victimei infracțiunii, având în vedere că, conform art. 427 alin. (3) și art. 433 alin. (4) Cod de procedură penală, Curtea Supremă de Justiție poate organiza ședințe publice și reanaliza probele conform procedurii instanței de apel. De asemenea, noua lege nu interzice Curții Supreme de Justiție să înrăutățească situația acuzatului în urma admiterii recursului acuzării împotriva deciziei instanței de apel.

51. Recursul procurorului este depus în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedura penala în vigoare pana la 01 septembrie 2023. Temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) din Codul de procedură penală se referă la motivarea deciziei instanței de apel. Pct. 12 se referea la încadrarea juridică greșită a faptei și este aplicabilă atunci când unele fapte care nu sunt disputate de părți sunt încadrate greși din punct de vedere juridic. Pct. 12 se referă la o eroare de drept. Potrivit procurorilor, recalificarea de la art. 362¹ alin. (3) lit. a) la art. 362¹ alin. (2) lit. b) și c) Cod penal (a se vedea para. 19) a fost greșită. Colegiul notează că această recalificare a fost efectuată din cauza că nu existau probe că migrația ilegală a fost săvârșită de un grup criminal organizat. Această recalificare a fost determinată de

faptul că, potrivit instanțelor ierarhic inferioare, ultimii trei inculpați nu cunoșteau că aducerea cetățenilor ucraineni în Republica Moldova era făcută pentru a comite un omor la comandă. Recalificarea de la alin. (3) la alin. (2) al art. 362¹ se datorează unor aspecte de fapt, nu unor erori de drept. Asemenea situații urmează a fi examinate prin prisma pct. 6), nu prin prisma pct. 12) din art. 427 alin. (1) Cod de procedura penală.

52. Art. 427 alin. (1) pct. 6) din Codul de procedură penală conține cinci situații distincte:

- a) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel;
- b) hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția;
- c) motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii;
- d) dispozitivul hotărârii este expus neclar;
- e) instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția.

53. Procurorul nu a explicat în recursul său întocmit pe 39 de pagini pe care din cele cinci situații prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală își întemeiază acesta. Recursul doar conține expunerea poziției pe marginea acuzației aduse și dezacordul cu neacceptarea acestei poziții de către instanța de apel. Procurorul nu a menționat punctual de ce aprecierea dată probelor de instanța de apel este vădit nerezonabilă. Completul reiterează că, conform art. 434 Cod de procedură penală, Curtea Supremă de Justiție nu poate admite un recurs din alte considerente decât cele invocate în recurs. Completul desprinde din conținutul recursului că în acesta este invocat că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

54. Instanța de recurs reiterează că simplul fapt al dezacordului cu motivarea instanței de apel nu cade sub incidența art. 427 alin. (1) pct. 6) al Codului de procedură penală, iar temeiul prevăzut la para. 52 lit. a) ar trebui interpretat ca obligând instanța de apel să combată convingător toate argumentele din apel care, dacă ar fi admise, ar schimba soluția instanței. El nu poate fi interpretat ca obligând instanța să combată argumentele care nu pot avea vreun efect asupra soluției. Acesta este și standardul de motivare impus de art. 6 din CEDO (a se vedea hotărârile CtEDO [Moreira Ferreira v. Portugalia \(nr. 2\)](#), 2017, § 84; [S.C. IMH Suceava S.R.L. v. România](#), 2013, § 40).

1) învinuirea în temeiul art. 26, 46, 145 alin. (2) lit. a), p) Cod penal

55. Curtea de apel a achitat inculpații de această învinuire pe motiv că nu a constatat existența faptului infracțiunii. Instanța de apel a notat că declarațiile martorilor I.M. și P.K. (care trebuiau să execute omorul la comandă) nu au putut fi verificate deoarece nu a fost asigurată prezența lor în instanța de apel, iar martorul I.P. și-a schimbat declarațiile în instanța de apel, invocând că anterior a făcut declarații sub presiune. De asemenea, descifrarile convorbirilor telefonice și

rezultatele altor măsuri speciale de investigații nu confirmă existența unui grup criminal organizat.

56. Procurorul nu a fost de acord cu poziția curții de apel, pe motiv că martorii I.M. și P.K. au fost audiați la etapa urmăririi penale conform art. 110 Cod de procedură penală, iar art. 371 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală permite citirea acestor declarații în instanța de judecată. În ceea ce privește declarațiile martorului I.P., procurorii nu au constatat exercitarea presiunii asupra acestuia.

57. Necesitatea audierii martorilor I.M. și P.K. a fost subliniată de către Curtea Supremă de Justiție la 24 martie 2020, atunci când cauza a fost remisă prima dată la rejudecare (a se vedea para. 29). Conform art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, indicațiile instanței de recurs sînt obligatorii. Procurorul nu a susținut că situația de fapt s-a schimbat după ce Curtea Supremă a trimis cauza la rejudecare. El doar a menționat că nu a putut asigura prezența martorilor care se află peste hotare, iar siguranța lor ar putea fi pusă în pericol prin audierea în instanța de apel.

58. Completul notează că procurorul nu susține că cei doi martori nu mai erau în viață atunci când urmau să fie audiați în instanța de apel. De asemenea, acuizarea nu au prezentat probe convingătoare că cei doi martori nu au putut fi găsiți. Aceștia au fost audiați la etapa urmăririi penale conform art. 110 Cod de procedură penală. Chiar dacă art. 110 alin. (6) cere prezența apărării la audiere, acest fapt nu a fost respectat, martorii fiind audiați în lipsa apărării. Apărarea nu a avut posibilitatea de a pune întrebări acestor martori, ceea ce, în principiu, exclude posibilitatea citirii în instanța de judecată a declarațiilor martorilor de la etapa urmăririi penale. O altă interpretare ar lipsi apărarea de orice posibilitate de a pune în mod eficient în discuție credibilitatea declarațiilor martorilor acuzării.

59. Procurorul susține în recurs că martorii nu au fost audiați în instanța de apel deoarece ei se află peste hotare, iar audierea lor îi poate pune în pericol. Completul notează că, potrivit acuzării, inculpații cunosc cum arată cei doi martori, iar inculpații se aflau în detenție. Aceștia puteau fi audiați în instanța de apel în condițiile art. 110 Cod de procedură penală, ceea ce exclude riscul invocat de procuror. Procurorul totuși a ales să nu asigure audierea celor doi martori, chiar dacă Curtea Supremă de Justiție a casat anterior decizia instanței de apel pe motiv că aceștia nu au fost audiați în instanța de apel.

60. Completul de asemenea notează că învinuirea în comiterea infracțiunilor în cauză se bazează în cea mai mare parte pe declarațiile celor doi martori. Având în vedere că procurorul nu a susținut că aceștia nu mai sunt în viață și nu a probat în mod credibil că nu a putut să-i găsească, soluția instanței de apel de a nu lua în considerație declarațiile acestora este corectă și conformă standardelor CtEDO (*mutatis mutandis* hotărârea [Al-Khawaja and Tahery v. Marea Britanie](#), 2011, §§ 119-147).

61. În recurs procurorul face referire la audierea martorului P.K. în instanța de fond. Martorul P.K. a fost audiat de prima instanță în ședință închisă, în prezența

avocaților și inculpaților (vol. 11, pp. 243-247, vol.12, pp. 7-10). În instanța de apel, după dispunerea rejudecării, procurorul a solicitat citirea declarațiilor martorului P.K., conform articolului 371 din Codul de procedură penală (vol. 27, pp. 118-143). Completul reiterează că Curtea Supremă de Justiție a casat decizia instanței de apel și a trimis cauza la rejudecare după ce P.K. a fost audiat în prima instanță. Casarea a fost dispusă în principal deoarece cei doi martori cheie nu au fost audiați în instanța de apel. Din acest motiv și având în vedere cele menționate în para. 59-60, acest argument este neîntemeiat. Completul reiterează că, atunci când apărarea contestă credibilitatea sau aprecierea de către prima instanță a probelor testimoniale esențiale, neexaminarea nemijlocită a acestora în instanța de apel, în principiu, este contrară dreptului la un proces echitabil (*mutatis mutandis* hot. CtEDO [Dan v. Moldova nr. \(2\)](#), 2020, §§ 57-67).

62. Instanța de apel a apreciat că declarațiile inițiale ale martorului I.P. erau contradictorii. În instanța de apel I.P. a recunoscut că declarațiile inițiale au fost date sub influență. După trimiterea cauzei la rejudecare, I.P. a fost audiat în instanța de apel de trei ori, pe 07 și 15 octombrie 2021 și pe 11 noiembrie 2021 (vol. 27, pp. 110, 111 și 116). La 07 octombrie 2021, el a declarat că declarațiile anterioare au fost făcute sub presiune și că este gata să fie testat cu poligraful pentru a confirma că spune adevărul. Ulterior, el a mai fost audiat de două ori la solicitarea procurorului, în care a reiterat poziția expusă la 07 octombrie 2021. Având în vedere aceste circumstanțe, instanța de apel a constatat că există dubii rezonabile cu privire la declarațiile lui I.P. care, conform art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală, trebuie interpretate în favoarea inculpatului. Completul nu consideră abordarea instanței de apel vădit nerezonabilă.

63. Procurorul a menționat că alegația martorului I.P. cu privire la exercitarea presiunii asupra sa pentru a face declarații în defavoarea inculpaților a fost verificată de un alt procuror în anul 2021. Ultimul nu a constatat că presiunea a fost exercitată și a emis o ordonanță de neîncepere a urmăririi penale. Potrivit procurorului, aceasta reprezintă un lucru judecat, care confirmă că presiunea nu a fost exercitată. Completul reiterează că conținutul ordonanței procurorului nu poate constitui un lucru judecat, deoarece actul nu a fost emis de judecător în baza unei proceduri contractorii, în care dreptul la un proces echitabil a fost respectat. Nici art. 98 Cod de procedură penală nu prevede că constatările dintr-o ordonanță a procurorului nu mai urmează a fi dovedite prin alte probe. Ordonanța procurorului doar confirmă că o verificare a fost efectuată și a fost dispusă neînceperea urmăririi penale. O asemenea verificare, efectuată peste patru ani de la pretinsa maltratare și fără pornirea unei urmăriri penale, nu poate stabili dincolo de un dubiu rezonabil dacă presiunea a avut cu adevărat loc.

64. Procurorii de asemenea au invocat că descifrarile telefonice au confirmat un număr mare de conexiuni telefonice între I.P. și primii trei inculpați, ce confirmă implicit existența grupului criminal organizat. Instanța notează că primii trei inculpați au declarat mereu că se cunoșteau de mult timp și că aveau contracte

periodice. Descifrările comunicațiilor telefonice nu confirmă conținutul discuțiilor, și, în lipsa declarațiilor lui I.M. și P.K. și având în vedere declarațiile lui I.P. date în instanța de apel, nu sunt suficiente pentru a confirma existența grupului criminal organizat cu scopul comiterii omorului la comandă. De asemenea, procurarea automobilului și închirierea unui apartament în Chișinău nu sunt suficiente pentru a proba dincolo de un dubiu rezonabil această acuzație.

65. Completul de asemenea reiterează constatarea instanței de apel potrivit căreia probele obținute în urma măsurilor speciale de investigație efectuate între 6 și 8 aprilie 2017 au fost făcute într-o altă cauză penală și transferate în această cauză penală peste mai mult de trei luni, ceea ce era contrar articolul 132⁵ alin. (9) Cod de procedură penală.

66. Având în vedere cele de mai sus, instanța de recurs nu constată că soluția instanței de apel cu privire la învinuirea în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 26, 46, 145 al. (2), lit. a), p) Cod penal poate fi invalidată în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) din Codul de procedură penală.

2) Celelalte capete de acuzare

67. Într-un subsol din mun. Chișinău au fost găsite arme și muniții (a se vedea para. 13). Potrivit învinuirii, acestea urmau a fi folosite pentru asasinarea lui Vladimir Plahotniuc. Instanța de apel a constatat că, deși procurorul a prezentat dovezi cu privire la găsirea armamentului și munițiilor, acestea nu confirmau cu certitudine că inculpații Valerian Zabolotnîi, Dmitrii Șevcenco și Stepan Chirov au comis infracțiunea prevăzută de art. 290 alin. (2), lit. b) Cod penal. Instanța a menționat că martorii I.M. și P.K., care ar fi trebuit să comită omorul la comandă, aveau acces în subsolul în care au fost găsite armele și munițiile (a se vedea para. 32). Acest fapt nu excludea că armele puteau fi puse și de martorii I.M. și P.K.. La dosar nu există alte probe care ar confirma că inculpații au adus gențile în care se aflau armele și munițiile în subsol, nici faptul că urmele inculpaților au fost găsite pe munițiile găsite în subsol. Inculpatul Șevcenco a declarat în prima instanță că a văzut armele în subsol, însă a solicitat cetățenilor ucraineni să le ducă de acolo (vol. 12, f.d. 180). Această declarație nu poate confirma vinovăția lui Șevcenco în comiterea infracțiunii date. Din contra, ea sugerează că armele au fost aduse de cetățenii ucraineni. Completul de asemenea notează că, deși inculpații sunt acuzați de procurarea ilegală a armelor și munițiilor, rechizitoriul nu conține detalii cu privire la modul cum a fost efectuată procurarea acestuia. Nici în instanța de judecată procurorii nu a adus detalii în acest sens. Având în vedere aceste dubii și prevederile art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală, motivarea instanței de apel cu privire la acest capăt de acuzare nu poate fi invalidată în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) din Codul de procedură penală.

68. Valerian Zabolotnîi a fost învinuit și conform art. 362¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, care incriminează migrația ilegală săvârșită de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală. Decizia instanței de apel de achitare a lui Valerian

Zabolotnîi pentru infracțiunea prevăzută de art. 362¹ alin. (3) lit. a) Cod penal este bazată pe lipsa dovezilor care să demonstreze implicarea sa într-un grup criminal organizat. Având în vedere constatările din secțiunea precedentă, motivarea instanței de apel (a se vedea para. 33), în această parte recursul este vădit neîntemeiat.

69. Instanța de apel a confirmat soluția primei instanțe de recalificare a infracțiunilor inculpaților Ivan Cojocari, Vasile Dragulea și Igor Melnic de la art. 362¹ alin. (3), lit. a) Cod penal la art. 362¹ alin. (2), lit. b) și c) Cod penal, iar în acțiunile lui Igor Melnic și faptele prevăzute de art. 362 alin. (1) Cod penal. Instanțele de fond și apel au considerat că, deși inculpații au fost implicați în activități de migrație ilegală, nu s-a dovedit că aceste activități au fost săvârșite în cadrul unui grup criminal organizat. Completul este de acord cu această constatare a instanței de apel. Nu există nicio probă care ar dovedi cu certitudine că ultimii trei inculpați cunoșteau care era scopul cetățenilor ucraineni transportați ilegal peste frontiera Republicii Moldova. Completul de asemenea reiterează în această parte constatările sale de la para. 55-65. Prin urmare, și în această parte recursul este vădit neîntemeiat.

70. Din motivele de mai sus, în conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 3) și 4) Cod de procedură penală,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul avocatului Vitalie Rusu în interesele lui Igor Melnic, deoarece nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală.

Declară inadmisibil recursul procurorului Djulieta Devder, ca fiind vădit neîntemeiat.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Vladislav Gribincea

Judecători

Ghenadie Eremciuc

Lilia Roic - Botezatu